

Ó REDOR DA TRADUCIÓN INSTITUCIONAL

Óscar Ferreiro Vázquez
Universidade de Vigo

Cruces Colado, Susana e Luna Alonso, Ana (eds.) 2004. *La traducción en el ámbito institucional: autonómico, estatal y europeo*. Vigo: Servizo de Publicacións da Universidade de Vigo.

Sacouse á luz, no 2004, un libro monográfico que presenta unha panorámica da tradución no eido institucional. Téntase explicar, ó longo da obra, o que se traduce, quen traduce e onde se traduce, tanto no espazo autonómico galego coma no estatal e no internacional.

Como ben nos explican as editoras e coordinadoras, Susana Cruces Colado e Ana Luna Alonso na lapela e na presentación do libro, a idea de publicar o texto naceu hai uns anos ó organizar o “I Curso sobre a Tradución no eido institucional” na Facultade de Filoloxía e Tradución da Universidade de Vigo. Pensaron, de forma acertada, dar a coñecer os diferentes temas do que se tratou ó longo dos cursos.

Esta obra colectiva achéganos ó mundo da tradución no eido institucional, ofrecendo unha visión completa desta realidade. Varios profesionais deste eido, máis concretamente do ámbito autonómico galego, estatal e europeo, cóntannos de primeira man a súa longa experiencia e traxectoria en cadansúas institucións

A publicación deste libro, axudará, sen dúbida ningunha, a resolver algunhas preguntas que se fan os estudantes de tradución da Universidade de Vigo, e doutras facultades españolas, con respecto á complexidade do nomeamento de tradutores e tradutoras dos diferentes eidos institucionais. Non cabe dúbida de que a moitos dos nosos estudantes lles anda no caletre a idea de tentar chegar a traballar nalgunhas destas institucións.

Outra das dúbidas que se poden resolver é a diferenza entre tradución xurada e tradución xurídica. Como ben nos explican na introdución do libro, a tradución xurídica é un tipo de tradución especializada no eido do dereito, polo tanto, un tradutor xurídico adícase a traducir documentos que proveñen dos diferentes campos do dereito, a saber: dereito administrativo, dereito penal, dereito procesual, dereito internacional... Alén disto, a tipoloxía é moi variada e responde ás diferentes clases de textos que se forman na Administración de Xustiza, e que van dende o uso normativo na instrución de calquera proceso (penal, civil, administrativo...) ata a tramitación de asuntos ordinarios a petición dun cidadán.

Con todo, a tradución xurada non está circunscrita *a priori* a un eido de especialidade determinado xa que por ela se entende a tradución dun texto dunha lingua a outra na que un fedatario público, autorizado necesariamente polo Estado, dá fe de que esa tradución corresponde ó orixinal, tendo ademais os mesmos efectos xurídicos na Administración emisora que na solicitante da tradución xurada. Polo tanto, poden ser obxecto de tradución xurada documentos como os médicos (historiais, certificados...), administrativos (informes, certificados...), notariais (poderes, testamentos...) e incluso privados (cartas, declaracións...). No entanto, hai que dicir que un grande volume de documentos xurídicos son obxecto de tradución xurada.

Do mesmo xeito, o volume explica de forma pormenorizada os pasos que ten que seguir, e a quen hai que dirixirse para solicitar a habilitación de tradutor-intérprete xurado.

Grazas ó esforzo realizado pola Facultade de Filoloxía e Tradución de Vigo, e co apoio doutros colectivos como a Mesa pola Normalización Lingüística, os licenciados en Tradución e Interpretación obtiveron a habilitación de tradutor-intérprete xurado ó galego a outras linguas e viceversa.

Trala presentación e introdución das editoras, atopámonos coa primeira parte que versa sobre a tradución na Xunta de Galicia, o capítulo titúlase “A tradución institucional: O Servizo de Tradución da Xunta de Galicia”. María Miramontes e Ánxela Rodríguez, dúas profesionais da tradución ó servizo da Consellería de Presidencia da Xunta de Galicia, fálannos deste Servizo de Tradución, das modificacións que sufriu dende a data da creación ata os nosos días. As súas tarefas consisten, basicamente, na revisión, corrección e tradución do español cara ó galego e viceversa dunha serie de textos dos que ó longo das súas presentacións amósannos exemplos comentados. Alén do comentario dos diferentes textos traducidos tamén dan conta da composición do servizo e o sistema de contratación.

Neste mesmo apartado, Gabriel Rei-Doval, unha das catro persoas que obtiveron a habilitación de intérprete xurado polo Ministerio de Asuntos Exteriores para realizar traducións e interpretacións xuradas dende o español cara á lingua galega, fainos unha descrición do espazo que ocupan os traballadores autónomos para a Administración. Durante a súa presentación abórdanse varios temas, por exemplo, a historia profesional dos intérpretes, que non pode estar illada do aspecto sociocultural en que se inscribe o emprego dunha lingua minorizada en proceso de normalización lingüística, a cuestión das tarifas aplicables ás diferentes traducións... Tamén neste apartado se ofrece unha serie de textos representativos comentados polo propio tradutor.

No seguinte capítulo, titulado “Situación actual de la práctica de la traducción y de la interpretación en la Administración de Justicia”, foi redactado por catro tradutores-intérpretes do cadro de persoal de diferentes tribunais de xustiza: Paloma Aldea, Pilar Arróniz (as dúas da Audiencia Nacional), Juan Miguel Ortega (Tribunal Superior de Xustiza de Madrid) e Sonsoles Plaza (do

Tribunal Supremo). Neste capítulo, téntase ofrecer unha panorámica xeral do traballo en cada un dos tribunais. Ó longo deste capítulo, fálannos da igualdade de condicións que temos perante a Lei, incluíndo as condicións lingüísticas. Hai unha descrición da organización do servizo e das tarefas levadas a cabo polo tradutor-intérprete, sinalando a diferenza entre tradución xurídica e xurada, o modo de acceso á Administración, os medios e ferramentas lingüísticas con que contan os tipos de textos máis traducidos. O capítulo remata con traducións de catro comisións rogatorias, dúas procedentes de Francia e dúas do eido xurídico anglosaxón.

No penúltimo capítulo, Ingrid Cáceres Würsig preséntanos un apartado titulado “La Oficina de Interpretación de Lenguas: desde sus orígenes a la actualidad”. O capítulo comeza cunha breve historia da oficina, a cal data do século XVII, e é o servizo de tradución máis antigo de Europa que segue funcionando. O relatorio realiza unha breve viaxe pola historia da interpretación en España. Fálanos das funcións que desempeñaba esta oficina, o tipo de documentos que se traducían, o réxime laboral en que se atopaban os tradutores ata chegar ós nosos días. Neste apartado descríbese o seu papel actual na elaboración de traducións para as diferentes Administracións do Estado, a súa organización do traballo, e o acceso ó corpo de tradutores. Tamén aquí hai un apartado dedicado á cuestión dos intérpretes xurados cara á lingua española e dende ela, xa que é esta oficina a que se encarga de facer os exames para a súa habilitación e tamén homologa os títulos de licenciatura en Tradución e Interpretación para conseguir a habilitación, sempre e cando se cumpran unha serie de requisitos.

No último capítulo, titulado “Traducción institucional, el caso de la Comisión Europea”, dous tradutores do cadro de persoal da UE, Ramón Garrido Nombela e Miguel Ángel Navarrete, fan un resumo da construción europea, dende as súas orixes como unión económica ata a actual UE. Para introducirmos no sistema de traballo do Servizo de Tradución da Comisión Europea (SdT), os autores especifican o que se considera tradución institucional, diferenciándoa da administrativa e a xurídica. Entre outras cousas, neste capítulo existe un apartado específico dedicado á cuestión do réxime lingüístico, cuxa orixe se atopa no regulamento adoptado pola CEE en 1958, no cal se establecen as linguas oficiais (francés, alemán, italiano e neerlandés), ás que se foron engadindo outras novas, resultado das sucesivas incorporacións de novos países. O capítulo féchase con dúas traducións comentadas, unha do francés ó español e outra do inglés ó español.

Estas contribucións feitas por profesionais da tradución e da interpretación en diferentes eidos institucionais servirán, sen dúbida, para responder preguntas que se fan os estudantes de tradución e interpretación, formadores, profesionais e traballadores de servizos lingüísticos de todo tipo. Ademais, será unha obra de consulta para calquera cidadán interesado en descubrir as diferentes tarefas levadas a cabo por estas persoas.

